

В. І. Цицюра,

кандидат юридичних наук, Заслужений юрист України

Л. П. Медвідь,

кандидат юридичних наук, доцент

Д. С. Риндич,

старший науковий співробітник

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УКРАЇНІ

Національний університет оборони України
проспект Повітрофлотський, 28, 03049, Київ, Україна
E-mail: info@nuou.org.ua

***Мета статті** – дослідити різні підходи до визначення понять «правове регулювання», «законодавство» та «структура системи законодавства», проаналізувати систему законодавства України у сфері гендерної рівності. **Методологічну основу** дослідження склали загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, за допомогою яких проаналізовані різні наукові позиції та доктринальні підходи до розуміння понять «правове регулювання», «законодавство», а також їх значення у формуванні структури системи законодавства у сфері гендерної рівності. Одним із основних використаних методів є діалектичний метод пізнання, який дозволив виокремити та встановити якісні характеристики досліджуваного феномену. Завдяки історичному методу досліджені та сформовані погляди щодо сутності, змісту та призначення структури системи законодавства у сфері гендерної рівності. **Результати:** розробка теоретичних положень, на основі яких визначене поняття законодавства. На основі розуміння понять «правове регулювання», «законодавство» було сформовано структуру системи законодавства у сфері гендерної рівності, а також встановлено, що сучасний стан законодавства та механізми в Україні у сфері гендерної рівності не є досконалими, проте дозволяють стати на курс забезпечення гендерної рівності. **Обговорення:** в процесі дослідження встановлено, що термін «законодавство» досить часто зустрічається у різних нормативно-правових актах, але значення його не розкривається, у зв'язку з чим виникає необхідність закріплення цього терміну на законодавчому рівні. Крім того досліджені питання, пов'язані зі структурою системи законодавства у сфері гендерної рівності, а також зроблені висновки, що сучасний стан законодавства у сфері гендерної рівності потребує виваженого вдосконалення, яке можливе лише з урахуванням останніх здобутків вітчизняної науки та враховуючи міжнародно-правові акти у зазначеній сфері.*

***Ключові слова:** правове регулювання; законодавство; структура системи законодавства; нормативно-правові акти; гендерна рівність.*

Постановка проблеми та її актуальність. Категорія «правове регулювання» характеризує активну та творчу сторону права, виражає сутність всієї юридичної надбудови та відображає процес перетворення його із можливості у реальну дійсність. Правове регулювання являє собою особливу регламентацію суспільних відно-

син та систему юридичних засобів, а саме: юридичні факти, норми права, правовідносини, визначення компетенції органів держави, правового статусу органу державної влади, встановлення – право, дієздатності громадян, правового становища фізичних осіб – підприємців, юридичних осіб, громадських організацій тощо. Всі

існуючі енциклопедичні, довідкові видання одразу наводять кілька визначень терміну «законодавство», в науковій літературі немає єдиного підходу і до визначення «структури системи законодавства». Однак науковий аналіз правового регулювання та структури системи законодавства, в тому числі щодо гендерної рівності, на сучасному етапі не втрачає своєї актуальності, особливо в умовах нинішньої розбудови правової системи України, трансформації окремих правових інститутів та зміни підходів у процесі вдосконалення законодавства України в сфері гендерної рівності.

Відсутність узгоджених позицій науковців, практикуючих юристів відносно правової сутності структури системи законодавства, зокрема у сфері гендерної рівності, доводить необхідність у дослідженні даної тематики.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Дослідження ґрунтується на наукових працях та дослідженнях вітчизняних і зарубіжних фахівців у сфері держави та права. В сучасний період проблеми, пов'язані з поняттями «правове регулювання», «законодавство», «структура системи законодавства», знаходять відображення у працях таких вчених як В. Ткаченко, Є. Ручкін, О. Скакун, В. Котюк, В. Кириченко, М. Цвік, О. Лисенкова.

Мета статті полягає у вивченні різних підходів до понять «правове регулювання», «законодавство», аналізується законодавство України у сфері гендерної рівності, а також розкривається структура системи законодавства у сфері гендерної рівності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правове регулювання спрямоване на впорядкування суспільних відносин за допомогою регламентації загальнообов'язкових правил поведінки та заснованих на них приписів індивідуального значення, який забезпечується державним примусом [1].

Є.Б. Ручкін та В.Д. Ткаченко звертають увагу, що правове регулювання – це процес, який здійснюється за допомогою юридичних засобів, що спрямований для упорядкування суспільних відносин з метою забезпечення сукупності соціальних інтересів, що вимагають правового гарантування [2, с. 207-208].

Процес правового регулювання направлений на велике коло суб'єктів суспільних відносин (нації, держава, підприємства, організації, органи державної влади, установи, громадяни) [3, с. 3-8].

Категорія правового регулювання у найбільш узагальненій формі відображає соціальне призначення та роль права як одного із найважливіших організуючих факторів у системі соціального управління суспільних відносин. Правове регулювання є ніби «агрегатом» у механізмі дії права, який приводить його в рух у разі виникнення відповідних потреб та інтересів, задоволення яких можливе і об'єктивно необхідне засобами права.

При цьому законодавство визначають, як систему нормативно-правових актів, якими регулюються різні види суспільних відносин [4, с. 499]. На думку О.Ф. Скакун, під терміном «законодавство держави» слід розуміти систему всіх діючих законів держави, які упорядковані певним чином, у тому числі міжнародних договорів, які ратифіковані законами парламенту, тобто законодавство можна визначити, як сукупність всіх законів держави [5, с. 249].

Науково-енциклопедичні видання також дають пояснення широкого тлумачення терміну «законодавство». В.О. Котюк визначає законодавство як сукупність виключно законів, які прийняті найвищим законодавчим органом держави [6, с. 59]. Водночас зміст поняття «законодавство» стає значно ширшим, коли в нього включають, крім законів, також підзаконні нормативно-правові акти, які приймаються державними органами відповідно до законів у встановленому порядку та на їх виконання.

На законодавчому рівні в Україні термін «законодавство», на жаль, не визначений, водночас це поняття досить широко використовується у різних нормативно-правових актах. Зокрема, в Конституції України (основному законі) вживаються різні формулювання, а саме: «передбачено законодавством» (ст. 19), «національне законодавство України» (ст. 9), «відповідно до чинного законодавства України» (розділ XV «Перехідні положення»), «іншим актом законодавства України» (ст. 118) [7], при цьому зна-

чення жодного із перерахованих формулювань не розкривається.

У світлі офіційного тлумачення зазначеного терміну Конституційний суд України [8] дійшов до висновку, що термін «законодавство», який вживається в ч. 1 ст. 21 Кодексу законів про працю України [9, ст. 21], охоплює закони України, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких була надана Верховною Радою України, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети та постанови Кабінету Міністрів України, які прийняті на виконання та відповідно до Конституції України і законів України. Конституційний суд України при цьому фактично підтримав позицію розширеного тлумачення терміну «законодавство». Але зазначене рішення Конституційного суду України дає підстави для неоднозначного розуміння цього терміну в інших нормативно-правових актах України, де він вживається.

Наша позиція полягає в тому, що законодавство потрібно розглядати в широкому розумінні, як сукупність всіх законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постанов Верховної Ради України, указів Президента України, рішень Кабінету Міністрів України (постанови, декрети), прийнятих відповідно та на виконання Конституції України та законів України, в тому числі нормативно-правових актів, прийнятих органами виконавчої влади (крім Кабінету Міністрів України), що пройшли державну реєстрацію. При такому розумінні законодавства це буде єдина ієрархічна система всіх правових актів різної юридичної сили, прийнятих органами державної влади. Також потрібно зазначити, що для остаточного вирішення порушеного питання в Україні існує нагальна потреба у визначенні терміну «законодавство» на законодавчому рівні.

Якщо розглядати систему законодавства то вона складається внаслідок видання правових норм та їх офіційного закріплення у актах держави, а також систематизації цих актів. Система законодавства має складну структуру, яка включає сукупність усіх чинних нормативно-правових актів. Зазначені акти існують самостійно, тому що мають свою специфіку та влас-

ні тенденції розвитку. Структура системи законодавства полягає в узгодженості та впорядкуванні нормативно-правових актів та їх розподіл на галузі, підгалузі, інститути [8, с. 254].

Структура системи законодавства виділяється за такими критеріями:

1) галузева структура, яка передбачає розподіл нормативно-правових актів враховуючи предмет правового регулювання, а саме: кримінальне, цивільне, адміністративне законодавство. Вона охоплює такі види: спеціальне (внутрішньогалузеве) законодавство, яке включає норми підгалузі права (лісове, водне законодавство тощо); комплексне (міжгалузеве) законодавство, яке включає норми декількох галузей права (законодавство про місцеве самоврядування тощо).

2) субординаційна (ієрархічна) структура, тобто поділ нормативно-правових актів за юридичною силою, а саме: конституція (основний закон), закони, міжнародні договори, укази президента (глави держави), постанови уряду [8, с. 254]. Цієї точки зору також дотримуються інші теоретики, наприклад В.М. Кириченко [10].

Слід погодитись також із точкою зору О.С. Лисенкової про те, що в основу принципу побудови галузевої структури системи законодавства лежить класифікація нормативних приписів, а не нормативних актів. У такому випадку поняття «система законодавства» являє собою комплекс взаємопов'язаних нормативних приписів, які відображають зміст правових норм та містяться в нормативних актах, що різняться за виконанням визначених функцій [11, с. 5].

Регулювання суспільних відносин у сфері гендерної рівності здійснюється нормативно-правовими актами, які виокремлюються залежно від функціонального призначення: 1) головні нормативні акти, які виконують функцію об'єднання певної сукупності нормативно-правових приписів в один акт (кодекси, основи законодавства); 2) допоміжні нормативні акти, які виконують функцію стосовно часткової зміни в головні нормативні акти та видання на їх виконання окремих актів, які їх доповнюють. 3) нормативні акти, основною функцією яких є припинення дії структурних частин норматив-

них положень (статей, приписів, абзаців), або окремих нормативних положень в цілому. Зазначені акти містять обов'язково положення про визнання недіючими нормативних актів, або їх структурних частин.

Систему національного законодавства з питань гендерної рівності можна систематизувати наступним чином:

перша група – це ратифіковані Україною міжнародно-правові договори, як частина національного законодавства. Водночас, норми таких документів мають пріоритетну силу порівняно із нормативно-правовими актами, прийнятими на національному рівні;

друга група – це нормативно-правові акти, які містять загальні норми та визначають стратегічні питання, які пов'язані з формуванням та реалізацією гендерної політики в Україні. Вони стосуються в цілому політики у сфері гендерної рівності, а не тільки сектору безпеки і оборони. До цієї групи можна віднести фундаментальні закони в даній сфері, а також державні стратегії (програми), які затверджуються президентом України та Кабінетом Міністрів України;

третья група – це акти законодавства, які містять загальні норми, що регламентують суспільні відносини в певній сфері діяльності, наприклад сектору безпеки і оборони;

четверта група – це акти, які безпосередньо пов'язані із формуванням та реалізацією гендерної політики в певній сфері діяльності, які містять спеціальні норми.

Основи гендерної політики, що проводить Україна, були закріплені на міжнародному рівні в низці міжнародних документів, а саме питання в даній сфері були зафіксовані в Загальній декларації прав людини, Конвенції про політичні права жінок, Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок тощо. Україна, як одна з держав – засновниць ООН дотримується принципів ООН і розуміння гендерної рівності як однієї з умов розвитку держави, створення належних умов для всебічного розвитку людського потенціалу [12, с. 8]. Також окремо потрібно виділити міжнародні угоди (договори) та міжнародно-правові акти, які ратифіковані Верховною Радою України. Потрібно звернути увагу, що відповідно до вимог ст. 9

Конституції України міжнародно-правові акти є частиною національного законодавства [7].

Основу впровадження гендерної рівності в Україні становить велика кількість міжнародно-правових документів у сфері гендерної рівності.

Водночас, Конституція України є базою для прийняття законів і підзаконних актів у сфері правового регулювання гендерної рівності. Забезпечення гендерної рівності (рівності прав жінки і чоловіка) спрямоване на надання жінкам рівних з чоловіками можливостей у всіх сферах життєдіяльності (громадсько-політичній, культурній діяльності, освітній сфері та професійній підготовці тощо [7].

Верховенство закону (у широкому сенсі – як законодавчого акту) проявляється, перш за все у тому, що закони України регулюють найважливіші питання в державі та суспільстві, є фундаментом формування і розвитку інших правових норм в зв'язку з чим всі інші нормативні документи повинні прийматися на виконання та у суворій відповідності до норм закону [13, с. 55–57].

Основними нормативно-правовими актами України в сфері гендерної рівності є закони України: «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» тощо.

Питання гендерної політики стосовно недопущення дискримінації врегульовано у законах України «Про протидію торгівлі людьми», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», Кримінальному кодексі України тощо.

Питання гендерної рівності реалізуються також у рамках концепцій (національних планів, стратегій), які затверджуються Кабінетом Міністрів України, серед яких виділяють: Концепцію Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 р. № 728-р.), Національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок (розпоря-

дження Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 р. № 634-р.), Концепція комунікації у сфері гендерної рівності (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 р. № 1128-р).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 113-р був також затверджений Національний план дій з виконання резолюції Ради безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року. Потрібно зазначити, що зазначений документ було прийнято Україною вже в умовах збройного конфлікту. В подальшому у 2020 році було ухвалено новий Національний план дій з виконання Резолюції Ради Безпеки ООН № 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 р. (розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 р. № 1544-р).

В січні 2023 року Кабінет Міністрів України ухвалив розпорядження № 79-р, яким затвердив План заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності. Прийняття зазначеного акту свідчить про наміри держави впровадити принцип гендерної рівності на всіх рівнях суспільного життя.

До групи актів, які пов'язані з формуванням та реалізацією гендерної політики, що мають концептуальне значення належить Національна стратегія у сфері прав людини, затверджена Указом Президента України від 25.08.2015 р. № 501/2015. Зазначений нормативний акт засвідчив прагнення України до побудови правової та демократичної держави, в якій забезпечуються та гарантуються права і свободи людини.

До третьої групи, які містять загальні норми, що регламентують відносини в секторі безпеки та оборони можна віднести закони України Про військовий обов'язок та військову службу, Про Національну безпеку України, Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей, а також Статути Збройних Сил України.

Слід зазначити, що серйозна модернізація військового законодавства у сфері гендерної рівності була здійснена на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливос-

тей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях».

Принцип гендерної рівності, як один із принципів на яких базуються Збройні Сили України і пов'язаний із забезпеченням рівних можливостей чоловікам та жінкам під час проходження військової служби був визначений у Візії Генерального штабу Збройних Сил України щодо розвитку Збройних Сил України на найближчі 10 років [14].

Висновки. На законодавчому рівні в Україні термін «законодавство» не визначений, водночас це поняття досить широко використовується у різних нормативно-правових актах. В Конституції України вживаються різні формулювання, а саме: «передбачено законодавством» (ст. 19), «національне законодавство України» (ст. 9), «відповідно до чинного законодавства України» (розділ XV «Перехідні положення»), «іншим актом законодавства України» (ст. 118) [7], при цьому значення жодного із перерахованих формулювань не розкривається.

Термін «законодавство» потрібно розглядати в широкому розумінні, як сукупність всіх законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постанов Верховної Ради України, указів Президента України, рішень Кабінету Міністрів України (постанови, декрети), прийнятих відповідно та на виконання Конституції України та законів України, в тому числі і нормативно-правових актів прийнятих органами виконавчої влади (крім Кабінету міністрів України), що пройшли державну реєстрацію. При такому розумінні терміну «законодавства» це буде єдина ієрархічна система всіх правових актів різної юридичної сили. Також потрібно зазначити, що для остаточного вирішення порушеного питання в Україні існує нагальна потреба у визначенні терміну «законодавство» на законодавчому рівні.

Структуру системи законодавства України у сфері гендерної рівності можна розподілити за такими критеріями:

1) галузева структура (за предметом правового регулювання).

Законодавство України у сфері гендерної рівності в Україні являє собою комплексний міжгалузевий функціональний інститут законодавства України, оскільки містить норми декількох неоднорідних галузей законодавства (конституційного, адміністративного, цивільного, господарського, військового, кримінального);

2) субординаційна (ієрархічна) структура (за юридичною силою). Законодавство України у сфері гендерної рівності складається з Конституції України (основного закону), законів України, ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів, постанов Верховної Ради України, указів Президента України, рішень Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств (інших органів виконавчої влади), що пройшли державну реєстрацію у встановленому порядку, які прийняті для забезпечення та реалізації принципу гендерної рівності.

Сучасний стан законодавства в Україні у сфері гендерної рівності не є досконалим, проте, на нашу думку, дозволяє дотримуватися принципу гендерної рівності на мінімальному рівні. Водночас, законодавство у даній сфері потребує виваженого вдосконалення, яке можливе з урахуванням останніх здобутків вітчизняної та міжнародної науки.

Література

1. Котенко О.А. Правове регулювання в контексті дії права та його основоположних принципів. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63846/41-Kotenko.pdf?sequence=1>

2. Загальна теорія держави і права: підручник / за ред. М.В. Цвіка, О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.

3. Оніщенко Н.М. Правове регулювання та правовий вплив: поняття, взаємообумовленість та відмінність. *Держава і право*. Вип. 25. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. С. 3-8.

4. Юридична енциклопедія / під ред. Ю.С. Шемшученка. Київ, 1999. Т. 2. 499 с.

5. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2001. 656 с.

6. Котюк В.О. Теорія права: курс лекцій: навч. посіб. Київ: Вентурі, 1996. 208 с.

7. Конституція України: офіц. текст: прийнята на 5 сесії Верховної Ради від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

8. Рішення Конституційного суду України від 08 лип. 1998 р. № 12-рп98 у справі за позовом за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення ч. 3 ст. 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство»). *Офіційний вісник України*. 1998. № 32. Ст. 59.

9. Кодекс законів про працю України від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 1971. № 50. Ст. 375 (зі змін. та допов.).

10. Кириченко В.М. Теорія держави і права: модульний курс: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 264 с.

11. Лисенкова О.С. Система законодавства України: структурно-функціональна характеристика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2001. 17 с.

12. Ковальчук Т. Вітальне слово. *Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку суспільства: стан, проблеми, перспективи*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 25 квіт. 2018 р.). Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2018. 465 с.

13. Самсонов В.М. Адміністративне законодавство: поняття, зміст, реформа. Харків: Основа, 1991. 120 с.

14. Візія Генерального штабу ЗС України щодо розвитку Збройних Сил України на найближчі 10 років, Міністерство оборони України. URL: <https://www.mil.gov.ua/special/news.html?article=55107>.

References

1. Kotenko O.A. Pravove rehulyuvannya v konteksti diyi prava ta yoho osnovopolozhnykh pryntsyypiv. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63846/41-Kotenko.pdf?sequence=1>

2. Zahalna teoriya derzhavy i prava: pidruchnyk / za red. M.V. Tsvika, O.V. Petryshyna. Kharkiv: Pravo, 2009. 584 s.

3. Onishchenko N.M. Pravove rehulyuvannya ta pravovyy vplyv: ponyattya, vzayemoobumovlenist ta vidminnist. *Derzhava i pravo*. Vyp. 25. Kyiv: In-t derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2004. S. 3-8.

4. Yurydychna entsyklopediya / pid red. Yu.S. Shemshuchenka. Kyiv, 1999. T. 2. 499 s.

5. Skakun O.F. Teoriya derzhavy i prava: pidruchnyk. Kharkiv: Konsum, 2001. 656 s.

6. Kotyuk V.O. Teoriya prava: kurs lektsiy: navch. posib. Kyiv: Venturi, 1996. 208 s.

7. Konstytutsiya Ukrainy: ofits. tekst: pryynyata na 5 sesiyi Verkhovnoyi Rady vid 28 cher. 1996 r. № 254k/96-VR. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. St. 141.

8. Rishennya Konstytutsiynoho sudu Ukrainy vid 08 lyp. 1998 r. № 12-rp98 u spravi za pozovom za konstytutsiynym zvernenniam Kyivskoyi miskoyi rady profesiynykh spilok shchodo ofitsiynoho tlumachennya ch. 3 st. 21 Kodeksu zakoniv pro pratsyu Ukrainy (sprava pro tlumachennya terminu «zakonodavstvo»). *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*. 1998. № 32. St. 59.

9. Kodeks zakoniv pro pratsyu Ukrainy vid 10 hrud. 1971 r. № 322-VIII. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 1971. № 50. St. 375 (zi zmin. ta dopov.).

10. Kyrychenko V.M. Teoriya derzhavy i prava: modulnyy kurs: navch. posib. Kyiv: Tsentr uchbovoyi literatury, 2010. 264 s.

11. Lysenkova O.S. Systema zakonodavstva Ukrainy: strukturno-funktsionalna kharakterystyka: avtoref. dys. kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.01 / NAN Ukrainy, In-t derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho. Kyiv, 2001. 17 s.

12. Kovalchuk T. Vitalne slovo. Realizatsiya gendernoyi polityky na suchasnomu etapi rozvytku suspilstva: stan, problemy, perspektyvy: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Khmelnytskyy, 25 kvit. 2018 r.). Khmelnytskyy: Vyd-vo NADPSU, 2018. 465 s.

13. Samsonov V.M. Administratyvne zakonodavstvo: ponyattya, zmist, reforma. Kharkiv: Osnova, 1991. 120 s.

14. Viziya Heneralnogo shtabu ZS Ukrainy shchodo rozvytku Zbroynykh Syl Ukrainy na nayblyzhchi 10 rokiv, Ministerstvo oborony Ukrainy. URL: <https://www.mil.gov.ua/special/news.html?article=55107>.

Volodymyr Tsytsiura, Liudmyla Medvid, Daria Ryndych

LEGAL REGULATION OF GENDER EQUALITY IN UKRAINE

The National Defence University of Ukraine
Povitroflotskyi Avenue, 28, 03049, Kyiv, Ukraine
E-mail: info@nuou.org.ua

*The purpose of this paper is to research different approaches towards determination of the concepts of "legal regulation", "legislation" and the structure of the legislation system, analysis of legislation system of Ukraine in the domain of gender equality in Ukraine. Using general philosophical and scientific methods of cognition as the **methodological basis** for the study, the article provides a thorough analysis of various scientific and doctrinal approaches in the determination of the terms "legal regulation" and "legislation" as well as shaping the structure of the legislative system in the field of gender equality. One of the most significant methods that were implemented to highlight and establish the qualitative aspects of the phenomenon under the study is the dialectic method of cognition. Using to the historical method, viewpoints regarding the essence, content, and objectives of the legal system's structure regarding to the gender equality have been researched and refined. **The results of the research** contain the development of theoretical provisions to determine the concept of legislation as a collection of Ukrainian laws, resolutions of the Verkhovna Rada, Decrees of the President of Ukraine, and Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine that are adopted in accordance with Constitution and Ukrainian laws, as well as subordinate legal acts of ministries and other executive bodies that have received state registration. These approaches contribute to the definition of the legislation as a hierarchical unified system of legal acts with distinct legal authority. Understanding the concepts of "legal regulation" and "legislation" provided a basis for the establishment of the legal system in the sphere of gender equality. It was additionally discovered that although gender equality laws and procedures in Ukraine are not optimal, they do provide an avenue for the process of guaranteeing gender equality. **Discussion:** this research revealed that the definition of "legislation" has no place in the Ukrainian laws. However, the term "legislation" is frequently used in multiple types of legal acts without any clarification, therefore requiring the establishment of the term at the legislative level. Additionally, the structure of the legal system in the context of gender was examined in this paper. Furthermore, it concluded that the gender equality laws as they currently exist must be improved, that becomes possible by taking into consideration the most recent advancements in domestic science and international legal regulations in the relevant field.*

Key words: legal regulation; legislation; structure of the legislation system; normative legal acts; gender equality.

Стаття надійшла до редакції 28.11.2023